

### מסורת הש"ס

(א) [מולין כ:א, ט] ג' נ"ג  
מנצני, (א) תמיד לנ"ג;  
(ד) [נעל כה:א, ג] בס"א:  
אומר,

### תורה אור השלם

1. יורו משפטך ליעקב  
ותורתך לישאל ישימו  
קטורה באפר וכליל על  
מזבחתך: דברים לג י  
2. בך? חילו ופעל יקיו  
תרצה מוזן מותנים קמיו  
ומשנאיו מן יקומון:  
דברים לג א  
3. ומבני יושבר יודיע  
בינה לעתים לדעת מה  
יעשה ישראל ראשיה  
מאתים וכל איתנים על  
פרקם:  
דברי הימים א יב לג  
4. לי גלעד ולי מנשה  
ואפרים מעוז ראשי  
יהודה מחקקי:  
תהלים ט ט  
5. בך עם הדרת מלך  
ובאפס לאם מחתת  
רוון: משלי יד כח

תהלים ט ט

5. בך עם הדרת מלך  
ובאפס לאם מחתת  
רוון: משלי יד כח

### גליון הש"ס

רש"י ד"ה הא לא שכיחא  
ומסתברא בו, ע"י מנחת  
נ. מד"ה דלא שכיח מנחל  
דלא ח"ל כש"י אלא כדכרי  
מסופות ימים כאן:

### הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חדשים  
בקטורת כן היו מבדילין  
קול בעזרה כלומר מי  
שלא זכה לקטורת כל י"ט  
חדשים הס"ד: (א) ד"ה  
טולו מנפלה אתו, וס  
מפיסין: (א) ד"ה הוא  
מעלה אותן לגבי המזבח:

### מוסף רש"י

דרך כבוד. ששחקר  
הראש חופה הפדר על  
מקום מתן מפני שמונלגן  
בס (חולין כז).

### תוס' ישנים

עולה נמי הכתיב בה  
פ"א. פריש' דכתיב  
בשמואל (ש"א ו, ט) ויקח  
טלה מלך אחד ועלה עולה  
כלל כו'. עולה נמי  
הכתיב בה פ"א. פירוש  
א"כ יפסו עליה בחדשים.  
ומעי דהא שכיחא (ואכל)  
[ויחלון] לא אחד ואחד  
להתנדב עולה ולהביא, אבל  
קטרת אין יחילון להתנדב  
אלא אחת כל יצור.  
ובקטורת פירש עולה  
שכיחא ואין הכל ראויין  
להתעשר, ולדבריו קא פריך  
עולה אמאי לא מעשרא, ואין  
זה טעם מפורש כל ק, כי  
למה לא יתעשרו כיון שיש  
בה כלל כמו בקטרת.  
דכתיב יהודה שחוקין.  
הכי נמי הוא מצי לאחיות  
מחוקק מצינ רגלין דגלגלות  
מנ, ו'. א"כ היו מצי  
[למנר] דהוא קרא מיידין  
בנזיל ורלש הנהגה שכל  
מזור כדנרשני בנסהדין  
[ב] ודור נמי מלי קאמי  
[שג] ממנר כדלמחא.  
בסות, (א), (ג).  
[אלא] בהן שובה בו  
שחרית וזבח בו ערבית

**למאי אסא.** הא אף הם בכלל הנתחים דבשלמא הראש דרשין ליה בשחיטת חולין (דף כז.) דליטריך לפי שנאמר והפשט וערכו אין לי בכלל עריכה אלא נתחים שכן בכלל הפשט מניין לרבות הראש שכבר הותו בשחיטה ולא היה שעתה הפשט ת"ל את הראש אלא פדר בכלל המופשטים הוא ולמאי כתביה: דרך כבוד. לפי שצית השחיטה מלוכלך בדם הראש: **מתני'** **חדשים לקטורת.** (א) מי שלא זכה לקטורת מימיו ובגמ' מפרש מאי שנה חדשים וכך היו מכריזין קול בעזרה: **גמ'** **מפני שמעשרה.** לפיכך לא היו מניחין אותו לשנות: **והא כתיב וכליל על מזבחך.** כההוא קרא גופיה: **הא לא שכיחא.** \* ומסתברא דכי כתיב עושר אדלג שכיחא דלס לא כן נמאלו הכל עשירים: **דמורי.** שמורה הוראות בישראל: **אליצא דהילכתא.** להורות דתם וכהלכה: **שוכה זו שחרית.** איש (א) איש שוכה בעבודה: **כי תניא הויה בקטרת.** לפי שלא שנה אדם כזה: **הואיל ומשמרו מסחידות.** ומשמר שעצד שחרית אינו עובד צין הערבים: **ולמאי דסליק אדעסין.** שהיו מפיסין צין הערבים נפישו להו פייסות: **כולהו מאפרא** (א). **ושם מפיסין** מי זכה לשל שחרית ומי לשל צין הערבים: **הוא מעלה** (א) **לגבי המזבח.** אותו איש שוכה צו להוליכו לכבש חוזר ומעלהו לאחר זמן למזבח. וכשהיו מוליכין אותו מניחין אותו מחליו של כבש למטה כדי שלא יטרך להוליכו כל הכבש והולך ועולה בכבש וכשמגיע למקום שהאיברים שם נוטלן והכי תנן במסכת שקלים (פ"ח מ"ח) איברי תמיד ניתנין ממלי כבש ולמטה במזבח: **לאו אורח ארעא.** למיתחיו כמאן דטריח ליה מילתא: **לא ר"א בן יעקב אימיו ליה דר' יהודה.** דלמר לא היה פייס למתחה ונתן רכא"י פייס למתחה מחת פייס מן הכבש ולמזבח: **דלא**

המעלה איברים לכבש הוא מעלה אותן למזבח במאי קמפלגי מר סבר ברב עם הדרת מלך ומר סבר מקום שכינה לאו אורח ארעא אמר רבא לא רבי אליעזר בן יעקב אית ליה דרבי יהודה (ו)לא רבי יהודה אית ליה דרבי אליעזר בן יעקב דא"כ בצרו להו פייסות ואי משכחת תנא דתני חמש ההוא

המעלה איברים לכבש הוא מעלה אותן למזבח במאי קמפלגי מר סבר ברב עם הדרת מלך ומר סבר מקום שכינה לאו אורח ארעא אמר רבא לא רבי אליעזר בן יעקב אית ליה דרבי יהודה (ו)לא רבי יהודה אית ליה דרבי אליעזר בן יעקב דא"כ בצרו להו פייסות ואי משכחת תנא דתני חמש ההוא

**מקום שכינה לאו אורח ארעא.** אפילו רכא"י דקסבר הכא דללו אורח ארעא נראה דמדיה הוא כההיא דתמיד (דף סד.) בערב שפסח שטא ישראל וקיצל הכהן ונתנו למחירו וטחירו למחירו וכו' עד והכנה הקרוב אכל המזבח וזרקו וזריקה אחת כנגד היסוד ומפרש בגמרא שטמא משום דבזבז עס הדרת מלך דהסם לא שזי דהסם לא אורח ארעא שפרי כשהיה מונח למחירו לא היה הולך לו אלא חוזר ומקבל ומושיט וחוזר ומקבל ומושיט שהי רוצ פסחים היה להם אכל היכא שמוליך עד לכבש והולך לו ההוא ודאי לאו אורח ארעא: **ואי משכחת תנא דתני חמש בו.** תימנה לי לימא דההוא תנא סבירא ליה דחוזרין ומפיסין לתמיד של צין הערבים בערב דהשתא איכא ה' פייסות וי"ל דה"ק אי משכחת תנא דתני חמש בשחרית אי נמי וי"ל אי קסבר דחוזרין ומפיסין לתמיד של צין הערבים אף על גב דהפיסו לתמיד של שחר א"כ היו חוזרין ומפיסין נמי להקטרת של צין הערבים ונפישו להו פייסות טפי מחמש:

הוא

## בראשונה פרק שני יומא

## כו.

**יהודה מחוקקי.** יש מקשה אמאי לא מייתי מדכתיב בתורה דכתיב לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מצינ רגליו (בראשית מט) וי"ל דההיא בצרכה הוא דכתיב אבל מהאי קרא מייתי שכן היה שניהודה יש מחוקקים: **אלא** בהן שובה בו שחרית וזבח בו ערבית. תימנה לי והא ע"כ היה צריך להפיס ערבים בשביל סדור שני גזירין שאותם לא צוקר היו בצנן הזוכה בתרומת הדשן ושני כהנים וזינן צהן בערב ואין לתרן דמדיה הוא דבשצילם מפיסין לערב ולא אמא לאשמועינן אלא דבהנך עבודות שיש דוגמתן בצנך לא היו מפיסין דאם כן כי פריך בצמון ולמאי דס"ד מעיקרא נפישו להו פייסות לר' יוחנן לרשצ"י נמי מיקשי כיון דמפיסי בערב בשציל שני גזירי עזים א"כ נפישו להו פייסות דוחק הוא לומר דהנך תרי מדשן מוצח הפנימי ומגורה שהיו צפיים של תמיד השחר ולא היו בערב הם היו זוכין גזירין בערב נמאל שלא היו לריכין להפיס בשציל הגזירין לערב כי דוחק הוא לנדות דצר זה מדעמניו אלא נראה ללרבי יוחנן פשיטא ליה דמאפרא מפיסין נמי על שני גזירין של צין הערבים כיון דאותו פייס שמפיסין לתמיד השחר מהני נמי לצין הערבים כקרא הוא שיפסו אז כמו כן לצורך גזירין של צין הערבים והא דלא חשיב להו צמנתי' צפיים השני י"ל דלא חשיב אלא י"ג כהנים והוכין צו צפיים השני לצורך תמיד של שחר אבל למאי דס"ד מעיקרא דלכל עבודה של צין הערבים חוזרין ומפיסין הוה ס"ד שבערב מפסין לו דלמאי מפיסין לו שחרית כיון דלא מהני פייס דשחרית לשל צין הערבים מידי ועוד ליטנא דכרייתא דקמין כך מפיסין לו ערבים שממע שבערב מפיסין וא"כ נפישו להו פייסות:

**והתניא בדרך שמפיסין לו שחרית.** פי' והכא לא מצי לשנויי בקטורת מדקמין לו לשון זכר אלמא לתמיד קאמר דאי בקטורת הוה ליה למיתני לה לשון נקבה: **דתנן ראב"י אומר המעלה איברים בו.** דתנן קרטינ משנה היא בתמיד פ"ה [מ"ב] (דף נב:) **ולעיל צפ"ק** (דף יד:) **דפריך** סתמא דתמיד אדיומא ומשני מאן תנא יומא ר"ש איש המנפה היה מסוס דאשכחן דפליג אחדא סתמא דתמיד דתניא ר"ש איש המנפה משנה בתמיד לא הוה מצי למימר רכא"י הוא דפליג הכא אסתמא דתמיד דקא מצי ברישא הרביעי חדשים עס ישינס מי מעלה איברים מכבש למזבח והדר קמני רכא"י אומר המעלה איברים וכו' דהא אסתמא דיומא נמי פליג דבמתניתין נמי קמני הרביעי מי מעלה איברים ואוקמה דלא כראצ"י ואע"ג דאיכא נמי סתמא דמתני' כראצ"י דקמני תמיד קרב בתשעה ופרש"י דסתמא כראצ"י אין נראה לפרש כן דא"כ ה"ל להש"ס לאקשויי רישא רבנן וסיפא רכא"י ולישני אין רישא רבנן וסיפא רכא"י ונהי דמרישא דרישא דקמני י"ג כהנים וזינן צו לא קשיא לן דלרבנן הוו י"ד עס המעלה איברים מכבש למזבח וא"כ תקשי רישא וסיפא רכא"י ומניעתא רבנן דההיא איכא לשנויי דלמאי אפילו כרבנן אין קא חשיב אלא י"ג כהנים והוכין צפיים השני אכל מעלה איברים מכבש למזבח ההוא פייס רביעי צאפי נפשיה הוא מיהו הא קשיא רישא רישא וסיפא רכא"י דכפרשית ומראה דתמיד קרב צט' לא הויה סתמא כראצ"י אלא משום דצעי למימר לא פחות ולא יותר קאמר ליכא למ"ד שיהא תמיד קרב בפחות מנ' אבל י' לא הוי כל שעתא דזימנין דזהעלאת איברים מכבש למזבח וזה אחד מהנך שוכי להוליך לכבש אבל צזיר מנ' לא הוו וצחג צזיר מ' לא הוו וכן כולם אבל אין לפרש דלא קא חשיב אלא הולכת איברים לכבש דהא קא חשיב נמי ללוחית מים וצזירין וגזירין מיהו מצי למימר דלא קא חשיב אלא מחילת הולכות צין דאיברים צין דללוחית מים צין דצזירין אבל גמר הולכת איברים מכבש למזבח לא קא חשיב וראשון נראה יותר:

**מקום שכינה לאו אורח ארעא.** אפילו רכא"י דקסבר הכא דללו אורח ארעא נראה דמדיה הוא כההיא דתמיד (דף סד.) בערב שפסח שטא ישראל וקיצל הכהן ונתנו למחירו וטחירו למחירו וכו' עד והכנה הקרוב אכל המזבח וזרקו וזריקה אחת כנגד היסוד ומפרש בגמרא שטמא משום דבזבז עס הדרת מלך דהסם לא שזי דהסם לא אורח ארעא שפרי כשהיה מונח למחירו לא היה הולך לו אלא חוזר ומקבל ומושיט וחוזר ומקבל ומושיט שהי רוצ פסחים היה להם אכל היכא שמוליך עד לכבש והולך לו ההוא ודאי לאו אורח ארעא: **ואי משכחת תנא דתני חמש בו.** תימנה לי לימא דההוא תנא סבירא ליה דחוזרין ומפיסין לתמיד של צין הערבים בערב דהשתא איכא ה' פייסות וי"ל דה"ק אי משכחת תנא דתני חמש בשחרית אי נמי וי"ל אי קסבר דחוזרין ומפיסין לתמיד של צין הערבים אף על גב דהפיסו לתמיד של שחר א"כ היו חוזרין ומפיסין נמי להקטרת של צין הערבים ונפישו להו פייסות טפי מחמש:

ההוא

דר' אליעזר דאמר לא היה פייס לאיברים להעלותם מן הכבש למזבח אלא אומר היה להן פייס בפני עצמו, ומתחה לא היה לה פייס, שאם יש אחד מהן שאומר לא היה פייס למחנה ולא לאברים שעל הכבש לא תמצא אלא שלש פייסות. ואם תמצא תנא ששנה ה' פייסות ואומר היה פייס למחנה ופייס לאיברין שעל גבי הכבש, אותו התנא חולק על ר' יהודה ועל ר' אליעזר בן יעקב, שזה אומר לא היה פייס למחנה, וזה אומר לא היה פייס לאברים שעל הכבש.

### עין משפט נר מצוה

בש א מ"י פ"ו מהלכות  
מעשה הקטנות  
הלכה ה' והלכה יא:  
ל ב מ"י פ"ד מהלכות  
תמידין הלכה ו:  
לא ג ד שס הלכה ח:  
לב ה שס הלכה ט:  
לז ו שס הלכה ט:

### רבינו חננאל

נותן תפדר שורוא החלב  
על בית השחיטה כדי  
לכסות בו טינוף הדם  
שעל בית השחיטה, והוא  
דרך כבוד של מעלה.  
הפייס השלישי חדשים  
לקטרת, ירושלמי מעשה  
באחד שבישע ורועו ולא  
הניחה, לקיים מה שנאמר  
ישימו קטורה באפר וכליל  
על מזבחך בך ה' חילו  
ופועל דיוו תרצה. מיכן  
אמר שני כהנים מתברכין  
בכל פעם, החוחה ומכניס  
במחתה והמקטיר. תנא  
מעולם לא שנה אדם  
בה משום שמעשרת מי  
שכבר הקטיר. לפיכך היו  
אומרים חדשים לקטרת.  
עולה, אפי"ג דכתיב בה  
לליל בבבאינס, שנאמר  
ויקח שביבאל טלה חלב  
אחד ויעלה עולה כליל  
לה' ויועץ שמואל אל  
ה', כי, שכיחא, הקטרת  
לא שכיחא. אמר רבא  
לא משכחת חכם שמורה  
אלא אי מלוי, דכתיב  
יורו משפטך ליעקב. אי  
מיששכר, דכתיב ובני  
ישראל יודיעו בינה לעתים.  
אבל שבט יהודה אפי"ג  
דכתיב יהודה [מחוקקין],  
שמועה אליבא דהלכתא  
שלא נפלג להו. א"ר יוחנן  
אין מפסיק על תמיד של  
בין הערבים אלא מי שוכה  
בו שחרית הוא יוכה בו  
ערבית, ומתברר עליה  
והתניא כשם שמפיסין לו.  
כלומר, לתמיד שחרית, כך  
מפיסין לו ערבית. ושננין  
בשבת הואיל ומשמרות  
מתחדשות, דרתנא (א) דבי  
שמואל משמר היוצא  
עושה תמיד של שחר  
ומוספין, והנכנס עושה  
תמיד של בין הערבים  
והצזירין בו, וכיון  
שמתחלפין צזירין להפיס.  
הקטרת מפיסין לה  
בשחרית ובין הערבים,  
למאי דסליק אדעתין כי  
מפיסין בזה וזבח ודלא  
כו', יוחנן, נפישו להו  
פייסות, ואגן לא תנן  
אלא ד' פייסות בלבד.  
ופריקין בקיבוץ אחד.  
היינו אומרים שמפיסין  
לזה ולזה. הפייס הרביעי  
מי מעלה אברים מן הכבש  
למזבח, דלא כר' אליעזר  
בן יעקב דתני בתמיד  
פריך (ח) [הן] המעלה  
אברים לכבש הוא מעלן  
ע"ג המזבח, ולא היה  
להם פייס בפני עצמן.  
רבא ר' אליעזר בן יעקב  
חסרו הפייסות ואינס אלא  
שלשה. ואמרין אית ליה  
פייס אחד למחנה, והא"ר  
יהודה גת לא היה פייס  
למחנה, אלא בהן שובה  
בקטרת אומר להו ששנה  
זכה עמי במחתה. אמר  
ר' אליעזר לית ליה  
הא דר' יהודה אומר לא  
היה פייס למחנה אלא  
פלגי עליה ואמר אית ליה  
פייס למחנה בפני עצמה.  
ולא ר' יהודה אית ליה הא

דר' אליעזר דאמר לא היה פייס לאיברים להעלותם מן הכבש למזבח אלא אומר היה להן פייס בפני עצמו, ומתחה לא היה לה פייס, שאם יש אחד מהן שאומר לא היה פייס למחנה ולא לאברים שעל הכבש לא תמצא אלא שלש פייסות. ואם תמצא תנא ששנה ה' פייסות ואומר היה פייס למחנה ופייס לאיברין שעל גבי הכבש, אותו התנא חולק על ר' יהודה ועל ר' אליעזר בן יעקב, שזה אומר לא היה פייס למחנה, וזה אומר לא היה פייס לאברים שעל הכבש.

דר' אליעזר דאמר לא היה פייס לאיברים להעלותם מן הכבש למזבח אלא אומר היה להן פייס בפני עצמו, ומתחה לא היה לה פייס, שאם יש אחד מהן שאומר לא היה פייס למחנה ולא לאברים שעל הכבש לא תמצא אלא שלש פייסות. ואם תמצא תנא ששנה ה' פייסות ואומר היה פייס למחנה ופייס לאיברין שעל גבי הכבש, אותו התנא חולק על ר' יהודה ועל ר' אליעזר בן יעקב, שזה אומר לא היה פייס למחנה, וזה אומר לא היה פייס לאברים שעל הכבש.

(א) לפיטו בגמ' למאן קא רח הוה נסוכה דן קו ע"כ.